

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 88/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4, čl. 7 ods. 1, čl. 9, čl. 10 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom vyšetrovateľa a prokurátora v konaní vedenom pod ČVS: KRP-10/1-VYS-TN-2017 na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Trnava, uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Trnava ČVS: KRP-10/1-VYS-TN-2017 z 12. februára 2018 a uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave č. k. Kv 49/17/2200-45 zo 16. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4, čl. 7 ods. 1, čl. 9, čl. 10 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom vyšetrovateľa a prokurátora v konaní vedenom pod ČVS: KRP-10/1-VYS-TN-2017 na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Trnava (ďalej len „krajské riaditeľstvo Policajného zboru“) uznesením vyšetrovateľa krajského riaditeľstva Policajného zboru ČVS: KRP-10/1-VYS-TN-2017 z 12. februára 2018 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) a uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. Kv 49/17/2200-45 zo 16. apríla 2018 (ďalej len „uznesenie prokurátora“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením o vznesení obvinenia vznesené obvinenie pre zločin prípravy znásilnenia podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona k § 199 ods. 1 Trestného zákona a prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

3. Podľa sťažovateľa: *«Celý skutkový stav je naviazaný na jedného svedka... je skôr účelovým konaním (odsúdeného svedka)) a frustrácie každému škodiť... Úlohou orgánu v takých prípadoch je, že svedok musí byť podriadený viacerým metodickým postupom... svedok má tendencie interpretovať veci inak než boli reálne prežité... Podstatné je, že nie je možné hovoriť ani o žiadnom stupni nebezpečenstva... vyšetrovateľ s prokurátorom sa pri vznesení obvinenia vôbec nezaoberajú hľadaním odpovedí... kto mal byť poškodený... Mám*

za to, že daný stav, tento prípad patrí pred okresný úrad... takýto podnet doručený prokurátorovi „SPRÁVNE“ mal byť doručený riaditeľovi ústavu... aby v rámci svojej jurisdikcii daný stav preskúmal... mám za to, že vyšetrovateľ nesprávne hodnotil dôkazy vo vzťahu ku podozreniu obvineného... nepriame dôkazy nepredstavujú... taký súbor nepriamych dôkazov, ktoré by tento dôkazný modus, čo aj len pre vznesenie obvinenia predstavovali... mám za to, že vo vzťahu k vykonaným dôkazom je vznesenie obvinenia obvinenému predčasné a nedôvodné...»

Sťažovateľ ďalej namieta, že v konaní došlo k priet'ahom. Uvádza, že obžaloba bola podaná dva roky a 4 mesiace po začatí trestného stíhania. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza: „... poukazujem na požiadavku neodkladnosti vyšetrovania v zmysle čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy a čl. 5 ods. 4 Dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace ale na týždne...“

V závere sťažovateľ uvádza:

„Týmto konaním boli podľa môjho názoru porušené tieto práva Európsky dohovor o ľudských právach:

článok 5 – právo na slobodu a bezpečnosť

bod 1.c, bod 3. (prejednanie v primeranej lehote)

článok 7 – bod 1.

článok 9 spolu s článkom 10 (sloboda myslenia, sloboda prejavu)

článok 17 – zákaz zneužitia práv...

domáham sa, aby ÚS zakázal OČTK pokračovať v porušovaní práv, obnovil stav pred začatím, t.z. zrušil nezmyselné obvinenie, a odstránil dôsledky nečinnosti vo VTOS – zrušil disciplinárne tresty v ÚVTOS.“

Sťažovateľ žiada o pridelenie advokáta.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

4. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v ustanovení § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v ustanovení § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa ustanovenia § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania:

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

9. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4, čl. 7 ods. 1, čl. 9, čl. 10 a čl. 17 dohovoru a základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením o vznesení obvinenia, uznesením prokurátora a postupom prokurátora a vyšetrovateľa v konaní vedenom na krajskom riaditeľstve Policajného zboru pod ČVS: KRP-10/1-VYS-TN-2017.

11. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

12. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

13. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

14. Podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané nebolo podľa vnútroštátneho alebo

medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

15. Podľa čl. 9 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania; toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov a zachovávaním obradov.

16. Podľa čl. 9 ods. 2 dohovoru sloboda prejavovať náboženské vyznanie a presvedčenie môže podliehať len obmedzeniam, ktoré sú ustanovené zákonmi a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme verejnej bezpečnosti, ochrany verejného poriadku, zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

17. Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

18. Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

19. Podľa čl. 17 dohovoru nič v tomto dohovore sa nemôže vykladať tak, akoby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to dohovor ustanovuje.

20. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

21. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

22. Sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa vznesené obvinenie pre zločin prípravy znásilnenia podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a § 199 ods. 1 Trestného zákona a prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor krajskej prokuratúry uznesením č. k. Kv 49/17/2200-45 zo 16. apríla 2018.

23. Upovedomením č. k. IV Pz 318/18/1000-4 z 29. mája 2019 generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) sťažovateľovi oznámil, že jeho návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku bol podaný po zákonom ustanovenej lehote a s poukazom na túto skutočnosť generálny prokurátor o takomto návrhu nemôže konať.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením o vznesení obvinenia

24. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc

zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

25. V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť prokurátor krajskej prokuratúry. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, ktorý aj využil, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

26. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením prokurátora

27. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

28. Uznesenie prokurátora bolo vydané 16. apríla 2018, teda viac ako 1 rok a tri mesiace pred podaním ústavnej sťažnosti, teda ústavná sťažnosť bola podaná zjavne po zákonom ustanovenej lehote.

29. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) ako oneskorene podanú.

30. Nad rámec uvedeného ústavný súd s poukazom na obsah sťažnosti, z ktorého vyplýva sťažovateľom tvrdená nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, uvádza, že účinným prostriedkom nápravy je v takomto prípade aj návrh generálnemu prokurátorovi podľa § 364 Trestného poriadku. Ako je zrejmé z príloh, ktoré sťažovateľ k sťažnosti pripojil, sťažovateľ sa so svojím podnetom podľa § 363 Trestného poriadku obrátil na generálneho prokurátora po zákonom ustanovenej trojmesačnej, resp. šesťmesačnej lehote.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti mohol odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako oneskorenú.

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy

32. Ústavný súd vo vzťahu k tvrdnému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy priesťahmi vo vyšetrovaní uvádza, že základné a iné práva sťažovateľa, vzhľadom na ich obsah, nemohli byť prípadnými priesťahmi v konaní porušené. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je zakotvené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote chráni čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že ak od vznesenia obvinenia do podania obžaloby uplynula lehota 1 rok a 4 mesiace, takýto postup vyšetrovateľa nie je možné hodnotiť ako konanie so zbytočnými priesťahmi.

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu